Khmer nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **khmer nyelv** a khmerek és Kambodzsa hivatalos nyelve. Ez a második legtöbb beszélővel rendelkező ausztroázsiai nyelv, beszélői száma több tízmillió. A khmer nyelvre erős befolyással bírt a szanszkrit és a páli, különösen a királyi és egyházi regiszterekben, a hinduizmus és buddhizmus közvetítésével. Ez a legősibb feljegyzett és írott nyelv a mon-khmer családban, megelőzve a mon nyelvet és a vietnámit is. A földrajzi közelségnek köszönhetően a khmer, thai, lao, vietnámi és cham nyelvek kölcsönösen hatottak egymásra, melyek közösen egy nyelvi csoportot alkotnak a délkelet-ázsiai félszigeteken.[2]

A khmernek saját abugida írása van, melyet khmerül Aksar Khmernek neveznek.

A khmer nyelvet az különbözteti meg az őt körülvevő nyelvektől, mint a thai, a lao és a vietnámi, hogy nem tonális nyelv. A khmer több nyelvjárásra oszlik, melyek beszélői kölcsönösen megértik egymást:

- **battambangi**, melyet Észak-Kambodzsában beszélnek.
- **phnompeni**, a fővárosi dialektus, mely a környező tartományokban is elterjedt.
- **északi khmer**, más nevén *Khmer Surin*, az északkelet-thaiföldi khmer népcsoport nyelve.
- **Khmer Krom** vagy **déli khmer**, amelyet a Mekong-delta bennszülött khmer népessége használ.
- **Kardamomi khmer**, egy archaikus forma, melyet a nyugat-kambodzsai Kravan- (vagy Kardamon-) hegyekben egy kis népesség beszél.[3]

Tartalomjegyzék

Khmer
ភាសាខ្មែរ [pʰiːəsaː kʰmaːe]

Beszélik	Kambodzsa, Vietnám, Thaiföld, Kína, USA, Kanada, Franciaország, Ausztrália
Beszélők száma	15,7 és 21,6 millió között (2004) ▪ Anyanyelvként: 14,7 és 20,6 millió között ▪ Kambodzsa: 12,1 millió ▪ Vietnám: 1 055 174[1] ▪ Thaiföld: 1,2 millió ▪ USA: 190 000 ▪ Franciaország: kb. 50 000 ▪ Ausztrália: 22 000 ▪ Kanada: 16 500 ▪ tanult nyelvként: 1 millió fő Kambodzsában fő
Nyelvcsalád	Ausztroázsiai nyelvcsalád Mon-khmer
Írásrendszer	Khmer írás (abugida)

Hivatalos állapot

Jegyzetek

1. Az Ethnologue.com (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=khm) becslése 1999-re
2. David A. Smyth, Judith Margaret Jacob. *Cambodian Linguistics, Literature and History: Collected Articles (https://books.google.co.uk/books?vid=ISBN0728602180&id=gQwGbvy5OXcC&pg=PA44&lpg=PA44&vq=Khmer+language&ie=ISO-8859-1&output=html&sig=b0VYcx9OakCRRdial_b266oyN94)*. Routledge (UK) (1993). ISBN 0728602180
3. Nancy Joan Smith-Hefner. *Khmer American: Identity and Moral Education in a Diasporic Community*. University of California (1999). ISBN 0520213491

Hivatalos	Kambodzsa
Nyelvkódok	
ISO 639-1	km
ISO 639-2	khm



A Wikimédia Commons tartalmaz *[[Commons:Category:Khmer language|ភាសាខ្មែរ [pʰiːəsaː kʰmaːe]]]* témájú médiaállományokat.

Fordítás

- Ez a szócikk részben vagy egészben a *Khmer language* című angol Wikipédia-szócikk ezen változatának (https://en.wikipedia.org/wiki/Khmer_language?oldid=227323345) fordításán alapul. Az eredeti cikk szerkesztőit annak laptörténete sorolja fel.

Ajánlott irodalom

- Ferlus, Michel. 1992. *Essai de phonétique historique du khmer* (Du milieu du premier millénaire de notre ère à l'époque actuelle)", Mon-Khmer Studies XXI: 57-89)
- Headley, Robert et al. 1977. *Cambodian-English Dictionary*. Washington, Catholic University Press. ISBN 0813205093
- Huffman, F. E., Promchan, C., & Lambert, C.-R. T. (1970). *Modern spoken Cambodian*. New Haven: Yale University Press. ISBN 0300013159
- Huffman, F. E., Lambert, C.-R. T., & Im Proum. (1970). *Cambodian system of writing and beginning reader with drills and glossary*. Yale linguistic series. New Haven: Yale University Press. ISBN 0300011997
- Jacob, Judith. 1974. *A Concise Cambodian-English Dictionary*. London, Oxford University Press. ISBN 0197135749
- Jacob, J. M. (1996). *The traditional literature of Cambodia: a preliminary guide*. London oriental series, v. 40. New York: Oxford University Press. ISBN 0197136125
- Jacob, J. M., & Smyth, D. (1993). *Cambodian linguistics, literature and history: collected articles*. London: School of Oriental and African Studies, University of London. ISBN 0728602180

- Keesee, A. P. K. (1996). *An English-spoken Khmer dictionary: with romanized writing system, usage, and indioms, and notes on Khmer speech and grammar*. London: Kegan Paul International. ISBN 0710305141
- Meechan, M. (1992). *Register in Khmer the laryngeal specification of pharyngeal expansion*. Ottawa: National Library of Canada = Bibliothèque nationale du Canada. ISBN 0315750162
- Sak-Humphry, C. (2002). *Communicating in Khmer: an interactive intermediate level Khmer course*. Manoa, Hawai'i: Center for Southeast Asian Studies, School of Hawaiian, Asian and Pacific Studies, University of Hawai'i at Manoa. OCLC: 56840636
- Smyth, D. (1995). *Colloquial Cambodian: a complete language course*. London: Routledge. ISBN 0415100062
- Stewart, F., & May, S. (2004). *In the shadow of Angkor: contemporary writing from Cambodia*. Honolulu: University of Hawai'i Press. ISBN 0824828496
- Tonkin, D. (1991). *The Cambodian alphabet: how to write the Khmer language*. Bangkok: Trasvin Publications. ISBN 9748867021

Külső hivatkozások

- Khmer (https://web.archive.org/web/20101230070221/http://www.lmp.ucla.edu/Profile.aspx?menu=004&LangID=75): a nyelv profilja a UCLA Language Materials projekt (https://web.archive.org/web/20060720065425/http://www.pavelicpapers.com/documents/odpor/index.html) honlapján
- SEAlang Project: Mon-Khmer languages. The Khmeric Branch (http://sealang.net/mk/khmeric.htm)
- Small Primer on the Khmer Language (http://www.sihanoukville-cambodia.com/about-sihanoukville/language.html)
- Az Ethnologue bejegyzése a khmer nyelvről (http://www.ethnologue.com/show_family.asp?subid=91043)

Az írásrendszer elérése számítógépen

- Segítség a khmer Unicode telepítéséhez (http://www.yellowpages-cambodia.com/khmer-unicode/)
- A khmer írásrendszer telepítése Windowson (http://www.sbbic.org/en/install-khmer-unicode-windows)
  - Figyelmeztetés a Khmer Unicode Keyboard programhoz (http://1891.lattilad.org/)

Szótárak

- Angol–khmer–angol online szótár (https://web.archive.org/web/20080516011458/http://www.usofttechnology.com.kh/dictionaries/default.aspx)
- Szótár és helyesírás-ellenőrző (https://code.google.com/p/khmer-dictionary-tools/)

A lap eredeti címe: „https://hu.wikipedia.org/w/index.php?title=Khmer_nyelv&oldid=22813234"

A lap utolsó módosítása: 2020. július 4., 23:35

A lap szövege Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 3.0 licenc alatt van; egyes esetekben más módon is felhasználható. Részletekért lásd a felhasználási feltételeket.